

Redovisning av projektet Vi syns och vi finns – nationella minoriteter på Upplands Väsby bibliotek

Bakgrund

Upplands Väsby bibliotek beviljades verksamhetsbidrag från Svensk biblioteksförening för projektet Vi syns och vi finns – nationella minoriteter på Upplands Väsby bibliotek för år 2019.

Syftet med projektet var att stärka och synliggöra Sveriges fem nationella minoriteter inom ramen för bibliotekets verksamhet. Biblioteket ville ha ekonomisk möjlighet ordna fler och fördjupade kunskapshöjande program (föreläsningar, författarsamtal, workshop, sagostunder etc) för vuxna, barn och ungdomar med fokus på nationella minoriteter, synliggöra de nationella minoriteter i det fysiska och digitala biblioteksrummet, fortbilda och medvetandehöja dels personalen men också andra organisationer inom kommunens förvaltningar. En annan viktig aspekt var också att tillsammans med andra bibliotek och kollegor jobba och verka för synliggörandet av nationella minoriteter.

Sist men inte minst så var det A och O att tillsammans med de nationella minoriteterna arbeta fram hur Upplands Väsby bibliotek kan jobba med nationella minoriteter. Det var viktigt att ha med sig ledning och även politiker i arbetet. Därför var det av största vikt att även styrdokument som bibliotekplaner lyfta in och betona bibliotekets uppdrag och arbete med nationella minoriteter.

Förväntat resultat:

I projektansökan lyfte vi målen och förväntade resultat som biblioteket hade på projektet. Vi skrev att en nationella minoritetesspråkshylla/hörna skulle skapas i det fysiska biblioteksrummet, att kommuninvånare och besökare till biblioteken skulle få fördjupad kunskap och ökad medvetenhet om de nationella minoriteternas historia, kontext och samtidigt samt förståelse för flerspråkighet. Vi ville också på olika vis synliggöra, berätta och lyfta nationella minoriteter i olika forum och

sammanhang med biblioteket som utgångspunkt, exempel digital och fysisk skyltning, fortbildning, nätverkande, högtidshållande av nationella minnesdagar och programverksamhet.

Efter omvärldsanalys uppfattade vi projektet Vi syns och vi finns som tämligen unikt och banbrytande i ett svenskt bibliotekssammanhang.

Redovisning:

Det har verkligen varit ett otroligt givande projekt som naturligtvis inte tar slut bara för att vi skriver år 2020. Arbetet fortsätter framöver. Arbetet med att synliggöra och Svensk biblioteksforening ska ha stort tack som beviljade detta och med faciet i hand så har vi uppnått våra förväntade resultat och mål.

Följande har gjorts inom ramen för projektet:

Programverksamheten

Under 2019 synliggjorde vi och lyfte biblioteket de nationella minoriteterna i programverksamheten för barn och vuxna. Vi har valt att fokusera på en minoritet per termin under 2 års tid (väl medvetna om att projektmedlen endast är för 2019) men för att få en kontinuitet och långsiktighet i arbetet. Eftersom Upplands Väsby är finskt förvaltningsområde sedan länge har den finska verksamheten löpt på som vanligt med viss utökning, inte minst har den finlandssvenska minoriteten betonats mer inom ramen för finskt förvaltningsområde. Viktigt har varit det goda samarbetet med kommunens minoritetssamordnare.

I februari 2019 hade vi samisk temamånad med föreläsning om samisk språkrevitalisering med språkkonsulent Patricia Fjellgren, samisk sagostund med tecknar workshop för barn, skolvisning och diskussion för åk 7 i kommunens skolor av filmen Sameblod. Mycket uppskattat. Vi hade även en fin skyltning på Barn-och ungdomsavdelningen och i Skönlitterära rummet med medier om och av samiska personer, men även böcker om de samiska språken. På bibliotekets webbplats tipsade vi om samiska medier samt skaffade nya samiska medier (från bibliotekets ordinarie budget). Månadens dikt i februari var ur det samiska dikteposet Aednan (2018) av Linnea Axelsson. Den presenterades med högläsning 5/2 i biblioteket. Dikten som fick en egen layout delades ut som bokmärke samt finns på sociala medier och på planscher i biblioteksrummet.

Naturligtvis uppmärksammades olika nationella minoritets högtidsdagar, händelser och författarskap/kulturpersonligheter fortlöpande, inte minst genom hashtaggen. #visynsochvisfinns som grundades på biblioteket.

I september 2019 fokuserade vi den judiska minoriteten. Personalen besökte Bajt i Stockholm för ett studiebesök och möte med folkhögskolan Padeias rektor. I september ordnades en Klezmerkonsert, månadens dikt var med judiskt tema för att nämna några saker.

I oktober ordnade Upplands Väsby bibliotek tillsammans med Regionbibliotek Stockholm och Regionbibliotek Uppsala en heldagskonferens för bibliotekspersonal i Upplands Väsby med fokus på Nationella minoriteter. Nina Wähä deltog i ett författarsamtal där även allmänheten bjudit in och berättade om finska Tornedalen och språket Mäenkieli utifrån sin bok Testamente. Också det uppskattat och lyckat.

Under våren 2020 fortsätter arbetet och i mars är temat den romska minoriteten.

Biblioteksrummet:

Nationell minoritetshylla inrättades juni 2019 i bibliotekets samhällskontor "Mötesplatsen"

Samråd:

Projektansvarig samt mångspråkbibliotekarie har deltagit för den finska och romska minoriteten i kommunen.

Kulturrådet:

Projektansvarig har deltagit vid Kulturrådets "rundabordsamtal" om utgivning och det litterära kretsloppet ur ett nationellt minoritetsperspektiv.

Föreläsningar och konferenser

Fortbildning av bibliotekets personal, heldagskonferens Vi syns och vi finns, fortbildat kollegor i Uppsala, Sörmland samt Nacka bibliotek.

<http://regionbiblioteket.se/kalendarium/vi-syns-och-vi-finns-nationella-minoriteter-och-bibliotek/>

Medier:

Medverkat i Sveriges Radio Sisuradio för att tala om projektet

Artikel i Biblioteksbladet <https://www.biblioteksforeningen.se/nyheter/vi-syns-och-vi-finns/>

Medverkan i Kulturrådets informationsfilm om nationella minoriteter

<https://www.bokstart.se/lara/artiklar/2019/att-framja-nationella-minoritetsprak/>

Slutsats:

Utan det ekonomiska understödet hade vi aldrig kunna jobbat så här fokuserat med nationella minoriteter. Det har verkligen satt både Väsby och de nationella minoriteterna på kartan och implementerat ett långsiktigt arbete med dessa och i dialog med grupperna. Nu fortsätter arbetet.

Ylva Larsdotter

Programansvarig bibliotekarie vid Upplands Väsby bibliotek